

ÅRSPLAN FOR GULLUNGENE FAMILIEBARNEHAGE 2017/2018

GULLUNGENE FAMILIEBARNEHAGE

Her finnes plass til 8 barn i alderen 1-3 år. Personalgruppen består av 2 assistenter i 100 % og en pedagogisk veileder i ca. 35 % stilling. I Gullungene familiebarnehage jobber vi for at alle barn skal bli sett og hørt ut i fra deres forutsetninger, og gi hvert enkelt barn et best mulig grunnlag for videre utvikling og læring.. Gullungene familiebarnehage skal være et trygt og godt sted og en god arena for en fin barndom.

BARNEHAGENS PEDAGOGISKE ARBEID

Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings – og aktivitetmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem. (Barnehageloven, 2005 § 1 formål). Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid med, og forståelse med hjemmet, å ivareta deres behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for utvikling.

Vurdering av barnehagens praksis

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barnehagens pedagogiske arbeid skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen. Rammeplanen påpeker at årsplanen er et arbeidsredskap for personalet som skal dokumentere barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen tar utgangspunkt i rammeplanen for den pedagogiske virksomheten.

Årsplanen skal gi en oversikt over barnehagens innhold, mål og arbeidsmåter. Den skal synliggjøre hvordan barnehagen omsetter barnehageloven i praksis, og arbeider målrettet for å sikre det pedagogiske arbeidet. I Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (Kunnskapsdep.) er det gitt retningslinjer for dette, men med anledning til lokale tilpasninger. Årsplanen er ment som et arbeidsdokument for Gullungene familiebarnehage. Samtidig er den med på å gi foreldre/foresatte og andre samarbeidspartnere informasjon og innsikt i barnehagens virksomhet, og dermed mulighet til å påvirke barnehagens planer.

BARNEHAGENS VERDIGRUNNLAG

Førskoleårene danner grunnmuren i barnets liv. I disse årene blir barna kjent med seg selv og sine omgivelser. Barna får grunnleggende erfaring om trygghet og sin plass i forhold til andre. Barndommen er en livsfase med stor egenverdi, og vår virksomhet vil alltid ha fokus på barns trivsel som utgangspunkt for utvikling.

Alle sider ved familiebarnehagens virksomhet som gir barnet mulighet for læring, erfaring og opplevelser defineres som barnehagens innhold.

Vi skiller mellom **gjennomløpende innhold** (sosial samhandling, lek, hverdagsaktiviteter og omsorg) som foregår hele året, og **tidsavgrenset innhold** (organiserte temaopplegg med faglig innhold som ; høst, jul, vinter etc.) som foregår i perioder over lengre eller kortere tid.

Barna skal utvikle evne til å kommunisere og samtidig lære seg å mestre en del sosiale ferdigheter. Jo yngre barna er, dess mer av læringen foregår gjennom daglige gjøremål og i samspillet med andre mennesker. Læringen er nært sammenvevd med lek, oppdragelse og omsorg. Barn kan lære gjennom alt de opplever og erfarer på alle områder og hos oss innebærer det at vi har mye fokus på den uformelle læringen. For eksempel er barna med og hjelper til med å dekke bordet til måltidene, og da kommer blant annet læringen om begreper, antall og mengde naturlig inn. Når barna får hjelpe til og se at de klarer ting på egen hånd opplever de en mestingsfølelse som videre påvirker deres selvbylde i en positiv retning.

For at barna skal utvikle et positivt selvbilde og tilegne seg ferdigheter av positiv karakter, er det viktig at vi voksne møter dem med en anerkjennende holdning når de er i barnehagen. Det vil si at hvert barn skal oppleve at deres meninger blir hørt og respektert. Hos oss innebærer det for eksempel at vi voksne prater med barna på deres nivå og at de skal oppleve å bli tatt på alvor.

Små barns læring er nær knyttet sammen med omsorg. Hos oss legger vi derfor stor vekt på at assistentenes daglige arbeid med barna og miljøet i gruppen er preget av omsorg under alle situasjoner under dagen.

BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal sees i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling.

DANNING GJENNOM OMSORG, LEK OG LÆRING

«Barnehagen skal i samarbeid med og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling» (Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver).

Danning skjer i samspill med omgivelsene og er en forutsetning for meningsdanning, kritikk og demokrati. Barnehagen skal være et stimulerende sted for barna, der de blir møtt av sensitive voksne som ser mulighetene hvert enkelt barn har, deres behov og utvikling.

Leken er barnas viktigste virksomhet og utgjør en viktig del av deres hverdag. Leken er en frivillig aktivitet som barnet selv velger å delta i. Leken skal være lystbetont og gi glede, og blir til ved at barnet tar i bruk ferdigheter og erfaringer miljøet gir.

Leken betyr mye for barnets egenutvikling og er en viktig del av det sosiale spillet mellom barna og den voksne. Gjennom leken bearbeider barna følelser og opplevelser og de prøver ut forskjellige roller og væremåter.

Våre tiltak for å jobbe med dette:

- De voksne være gode rollemodeller som er tilstede, støtter og veileder i leken
- Følge barnas initiativ i leken og ta de på alvor
- I Gullungene familiebarnehage har vi fokus på å fremme utviklingen av god oppførsel og grunnleggende sosiale ferdigheter. Det handler for eksempel om å hilse på hverandre, hjelpe hverandre, vente på tur og omgås andre på en positiv måte. Spesielt i alderen 0-4 år er utviklingen av barnets forhold til seg selv, hverandre og den voksne noe av det vesentligste vi arbeider med.

SOSIAL KOMPETANSE

«Tidlige erfaringer med jevnaldrende har stor betydning for barns samspillsferdigheter og gjør barnehagen til en viktig arena for sosial utvikling, læring og etablering av vennskap. Sosial kompetanse handler om å kunne samhandle positivt med andre i ulike situasjoner. (Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver 2017).

Familiebarnehager har med sine små enheter et spesielt godt utgangspunkt for å kunne støtte opp under utviklingen av barnets sosiale kompetanse.

Våre tiltak for å jobbe med dette:

- Forstå andre mennesker, vise medfølelse
- Hjelp, oppmuntre og gjøre noe for andre
- Være gode rollemodeller – aktivt og mentalt tilstedeværende voksne som er der hvor barna er og har felles fokus
- Hjelper barna å sette ord på følelser i ulike situasjoner
- Gi barna kunnskap om- og mestring av sosiale spilleregler (dele, høflighet osv.)
- Gi barna evne til å hevde seg (be om hjelp, ta initiativ, fremme egne interesser osv.)
- gi ros og støtte når barnet strever med noe, slik at barnet føler seg betydningsfull
- gi trøst og vise forståelse
- fyller hverdagen med glede og humor, gi trivsel og trygghet

BARNES MEDVIRKNING

«Barn har rett til å uttrykke seg og få innflytelse på alle sider ved sitt liv i barnehagen. Medvirkning handler også om å utforske tilværelsen sammen.» (Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver 2017).

«Alle barn skal dermed gis mulighet til å påvirke og få komme med innspill og ønsker i sin hverdag. Graden av medvirkning vil selvfølgelig være avhengig av deres alder og modenhet for å skape trygge rammer» (Barnehageloven §3).

Hos oss innebærer det at de voksne er oppmerksomme på barnas kroppslige og verbale kroppsspråk, prøver å tolke dem og svare på uttrykkene på en tydelig og ansvarlig måte. Medvirkning handler om at vi voksne respekterer barnets ønsker i den grad som er forsvarlig. Med de minste barna handler det for eksempel om et barn som ikke vil ligge på stellematten under en stellesituasjon og kan da få muligheten til å stå på gulvet og få ny bleie.

KOMMUNIKASJON OG SPRÅK

«Barnehagen skal sørge for at alle barn får varierte og positive erfaringer med å bruke språket som kommunikasjonsmiddel, som redskap for tenkning og som uttrykk for egne tanker og følelser» (Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver 2017).

Vi er opptatt av å skape et godt språkmiljø og stimulere språkutviklingen gjennom de aktivitetene vi legger til rette for. Gjennom lek bruker vi språket både og kommuniserer både verbalt og ved bruk av kroppsspråk. Gjennom kroppslige uttrykk, bevegelse og ord utvikler barna språket sitt og i denne prosessen er det viktig at barna møter voksne som er tilstede og tolker de signalene de sender.

Våre tiltak for å jobbe med dette:

- Svarer barna i fullstendige setninger uten å korrigere.
- Lytter til barna når de har noe å fortelle
- Lese bøker, synger sanger, ha samtaler, bruke rim og regler med barna.
- Vi setter ord på det vi gjør – stimulerer språket
- Bilder og konkrete tilgjengelig for barna på vegger og gulv – utgangspunkt for samtale

MANGFOLD OG GJENSIDIG RESPEKT

«Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap» (Barnehageloven §2).

Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på.

Barn dannes inn i et samfunn preget av etnisk og kulturell variasjon. De skal utvikle evne til å forholde seg til, og bidra til dette mangfoldet på en konstruktiv og inkluderende måte.

Våre tiltak for å jobbe med dette:

- Markere norske tradisjoner og høytider
- I samarbeid med foreldrene synliggjøre representerte religioner i barnegruppen
- Bevisstgjøre og respektere forskjellighet
- Besøke ulike kulturelle steder

LIVSMESTRING OG HELSE

«Barnehagen skal bidra til barnets trivsel, livsglede, mestring og følelsen av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Barnehagen skal gi barna utfordringer i et trygt miljø, og gi barn muligheter til å prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap». (Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver 2017).

Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas psykiske og fysiske helse skal fremmes i barnehagen.

Våre tiltak for å jobbe med dette:

- Matglede
- Positive, felles opplevelser
- Dele barnegruppen i mindre grupper for å se hvert enkelt barn og deres behov
- Trygge barna på å fremme deres egne behov og meninger
- Tilstedeværende voksne
- Legge til rette for variert lek og gi barna utfordringer ut i fra deres forutsetninger
- Nært samarbeid med foreldre/foresatte

FAGOMRÅDENE

Rammeplanen for barnehagen beskriver syv fagområder som en del barnehagens læringsmiljø.

Hvert fagområde dekker et vidt læringsfelt. I familiebarnehagens hverdagsliv vil fagområdene svært ofte være tilstede samtidig og gli over i hverandre. For små barn finnes ingen spesifikke fagområder, det finnes bare liv. Fagområdene finnes i kommunikasjonen mellom mennesker, velkomstene, uteliv, i musikken, bildene, bevegelsene, uttrykkene, ordene, lydene og luktene.

Vi tilpasser arbeidet med de ulike fagområdene til barnas alder, interesser, modenhet og barnegruppens sammensetning. Hverdagen og de daglige gjøremålene byr på varierte opplevelser slik at barna kan få like muligheter til møte utfordringer som svarer til deres utviklingsnivå.

Hos oss i Gullungene familiebarnehage har vi i år valgt å ha et hovedfokus på fagområdet.

KROPP, BEVEGELSE, MAT OG HELSE

I løpet av småbarnsalderen tilegner barna seg grunnleggende motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, fysiske egenskaper, vaner og innsikt i hvordan de kan ivareta helse og livskvalitet.

Barn er kroppslig aktive, og de uttrykker seg mye gjennom kroppen. Gjennom kroppslig aktivitet utvikler barna erfaringer, ferdigheter og kunnskap på mange områder. Barns kontakt med andre barn starter ofte med kroppslige signaler og aktiviteter. Dette har betydning for utvikling av sosial kompetanse.

Godt kosthold og god veksling mellom aktivitet og hvile er av betydning for å utvikle en sunn kropp.

Variert fysisk aktivitet både inne og ute er av stor betydning for utvikling av motoriske ferdigheter og kroppsbeherskelse. Aktiv bruk av natur og nærmiljø gir mange muligheter.

Gjennom arbeid med kropp, bevegelse og helse skal familiebarnehagen bidra til at barna:

- får en positiv selvoppfatning gjennom kroppslig mestring
- skaffer seg gode erfaringer med varierte og allsidige bevegelser og utfordringer
- videreutvikler sin kroppsbeherskelse, grovmotorikk og finmotorikk, rytme og motoriske følsomhet
- får gode erfaringer med uteliv til ulike årstider
- utvikler glede ved å bruke naturen til utforskning og kroppslige utfordringer og få en forståelse av hvordan man tar vare på miljøet og naturen
- utvikler forståelse og respekt for egen og andres kropp og for at alle er forskjellige
- får kunnskap om menneskekroppen og forståelse for betydningen av gode vaner og godt kosthold

For å kunne nå disse målene, organiserer vi hverdagen slik at barna får veksle mellom aktivitet og hvile, spise brødmatt, frukt, grønnsaker og tilbys melk og vann hver dag. Det skal gis ulike utfordringer gjennom å være ute i variert terreng hver dag, bruke hverdagsaktivitetene slik at de øker barns kjennskap til, og utvikling av egen kropp.

PROGRESJON I DE ULIKE FAGOMRÅDENE

Hvert fagområde dekker et vidt læringsfelt. Vi legger vekt på progresjon (utvikling og fremskritt) når vi planlegger og gjennomfører innholdet i barnehagen, med temaer og aktiviteter. Dette skjer primært i samarbeid mellom barna og personalet. Men også samarbeid med foreldrene vil prege innholdet og opplegget for det enkelte barnet og barnegruppen generelt.

Barn utvikles i forskjellig takt og trenger dermed forskjellige oppgaver. Hos oss møter vi barna på deres ståsted og gir dem utfordringer etter ferdigheter. Barna skal få oppleve mestring, samtidig er det viktig å få oppgaver som gjør at de får mulighet til å lære nye ting og opparbeider seg en god selvfølelse.

PROGRESJONSPLANER

Gjennom arbeidet med fagområde kommunikasjon, språk og tekst skal barnehagen bidra til at barna:

<p>1 ÅR:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bruker konkrete • Bruker pekebøker og billedbøker • Bilder til samtaler på vegger og gulv • Bruke sang, rim og regler • Bruke språket aktivt • Uttrykke følelser • Tilpasset samlingsstunder 	<p>2-3 ÅR:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har et fysisk miljø med bildedokumentasjoner • Tilrettelegge for undring i fellesskap • Øve på å lytte • Øve på turtaking • Øve på konfliktløsning • Øve på kommunikasjon • Lære sanger, rim og regler • Få kjennskap til eventyr
--	--

Gjennom arbeid med fagområde nærmiljø og samfunn skal barnehagen bidra til at barna:

<p>1 ÅR:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bli kjent med navn på barn og voksne på avdelingen • Bli kjent med barnehagen • Utforske nærmiljøet • Opplive gruppetilhørighet • Medvirke i sin egen hverdag 	<p>2-3 ÅR:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gå på turer i nærmiljøet • Lære hvordan man ferdes i trafikken • Jobbe med fellesskap og gruppetilhørighet
---	--

Gjennom arbeid med fagområde kropp, bevegelse mat og helse skal barnehagen bidra til at barna:

<p>1 ÅR:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Få positive opplevelser på turer i nærområdet • Øve på selvstendighet i hverdagsaktiviteter (Lære å gå, kle på seg, drikke, spise selv osv) • Opplive mestring ved allsidige bevegelseserfaringer • Utforske og bli kjent med sin egen kropp • Gode vaner for hygiene og et variert kosthold 	<p>2-3 ÅR:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Positive opplevelser på turer • Utfordre seg selv • Utvikle motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse og mestring. • Gode vaner for hygiene og et variert kosthold
--	--

Gjennom arbeidet med fagområdet kunst, kultur og kreativitet skal barnehagen bidra til at barna:

<p style="text-align: center;">1 ÅR:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erfaringer med sang, dans og musikk • Blir kjent med ulikt formingsmateriale • Utforske og bli kjent med de ulike sansene 	<p style="text-align: center;">2-3 ÅR:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bli kjent med noen instrumenter • Tilrettelegge for ulike formingsaktiviteter • Får kulturelle opplevelser • Tilrettelegger for skaperglede og mestring
---	--

Gjennom arbeidet med fagområde natur, miljø og teknologi skal barnehagen bidra til at barna:

<p style="text-align: center;">1 ÅR:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Får erfaringer med de ulike årstidene • Blir kjent med og undrer seg over endringene som skjer i naturen • Få ulike sanseopplevelser gjennom bruk av materialer fra naturen 	<p style="text-align: center;">2-3 ÅR:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bli kjent med de ulike årstidene • Bli kjent med ulike planter og dyr • Få gode og varierte erfaringer med naturen året rundt
---	---

Gjennom arbeidet med fagområde etikk, religion og filosofi skal barnehagen bidra til at barna:

<p style="text-align: center;">1 ÅR</p> <ul style="list-style-type: none"> • Får kjennskap til empati • Bli kjent med ulike høytider og tradisjoner • Får rom til undring, filosofering i samling, dialog og lek. 	<p style="text-align: center;">2-3 ÅR</p> <ul style="list-style-type: none"> • Filosofere og undre seg i fellesskap • Markere høytider og tradisjoner • Få kjennskap til andre representerte religioner i barnegruppen
---	--

Gjennom arbeidet med fagområde antall, rom og form skal barnehagen bidra til at barna:

<p style="text-align: center;">1 ÅR:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Får erfaring med tall og telling i lek og hverdagssituasjoner • Bevisstgjøre hverdagssituasjoner ved å sette ord på det vi gjør og opplever. • Få erfaring med konstruksjonslek • Får erfaring med kategorisering ved lek og rydding • Utforske ulike former og størrelser 	<p style="text-align: center;">2-3 ÅR</p> <ul style="list-style-type: none"> • Få erfaring med rydding, sortering og gruppering • Bli kjent med matematiske begreper • Få erfaring med puslespill, klosser, lego, konkreter. • Får erfare konstruksjonslek ute og inne • Lære navne – og tellesanger
--	--

DOKUMENTASJON OG VURDERING

Gjennom foreldremøter og den daglige kontakten har foreldrene mulighet til å si sin mening om barnehagens innhold og aktiviteter. Det henges opp ukeplaner/månedspaner i barnehagen for å holde foreldrene oppdatert i hva som skjer. Noe av barnas arbeid blir hengt opp på veggene og vi samler det også sammen i hvert barns mappe som blir sendt med hjem i slutten av året. Under barnehageåret blir det også tatt bilder av barna som henges opp i barnehagen.

I forbindelse med planlegging av en ny emneperiode har personalet en evaluering av foregående periode. Der reflekterer vi over hva som har fungert, hva som ikke har gjort det og hva vi kan gjøre bedre neste gang. Dette for at vi skal kunne utvikle barnehagens innhold og arbeidsmetoder.

FORELDRESAMARBEID

Et godt samarbeid mellom barnehage og foreldre er viktig for at barnet skal bli så godt ivaretatt som mulig den tiden det tilbringer i familiebarnehagen. Det er derfor viktig at både barnehagepersonell og foreldre tar dette på alvor og gir hverandre god informasjon og tilbakemelding.

Dette oppnår vi ved:

DAGLIG KONTAKT VED BRINGING OG HENTING

Den daglige kontakten mellom foreldre og assistent, betyr mye for oppbyggingen av et gjensidig tillitsfullt forhold.

FORELDRESAMTALER

Det holdes foreldresamtaler for hvert av barna en gang pr. år (det kan avtales flere om ønskelig). Her møter foreldre, assistent og pedagogisk veileder.

FORELDREMØTER

Det holdes et felles foreldremøte hver høst for alle som har barn i familiebarnehage.

TILGJENGLIGE AKTIVITETSPLANER

I familiebarnehagen henger det oppslag over innhold og aktiviteter for en viss periode, slik at foreldre kan følge med i hva barnet holder på med i barnehagen.

FELLESSAMMENKOMSTER

Vi har ulike arrangementer i løpet av året, slik at foreldre og personale kan få treffe hverandre under litt roligere former enn vanlig og kan slå av en hyggelig prat.

Eks. **foreldrekaffe og sommeravslutning**

INFORMASJONSSKRIV

I løpet av året kommer det informasjonsskriv til foreldre fra pedagogisk leder for gruppen. Her blir det gitt diverse opplysninger vedr. drift, innhold etc.

MERKEDAGER OG TRADISJONER

FØDELSEDAGER

Barnehagen arrangerer en enkel fødselsfeiring for barna. Foreldre kan ha med kake eller lignende.

NISSEFEST

I løpet av desember samles barn og assistenter til nissefest. Vi spiser grøt og synger sanger. Alle barn og voksne er kledd ut som nisser.

KARNEVAL/ FASTELAVENFEST

I februar er det karnevalstid også i familiebarnehagen. Vi spiser fastelavensboller og alle er karnevalspyntet.

SOMMERAVSLUTNING

Barnehagen har en sommeravslutning i juni sammen med foreldre og søsken.